

MEMORANDUM

Van: Mr. A. F. K. Hartogh

Datum: 15 oktober 1971
no. 909

Aan: M en T via DGFPZ en plv.S

cc: DEU
DIE
DESOnderwerp: Europese topconferentie

Nu uit de brief van Uw Italiaanse collega welke U via de Italiaanse Ambassade hier ter stede ontving, blijkt dat wellicht reeds en marge van de Ministerraad van de EEG van 18 en 19 oktober - maar in ieder geval 5 en 6 november te Rome - over de topconferentie zal worden gesproken, moet op korte termijn een Nederlands standpunt hieromtrent worden vastgesteld. Het navolgende moge U bij Uw gedachtenbepaling assisteren.

Van belang is:

1. Willen wij de topconferentie en zo ja, op welke voorwaarden?
2. Agenda en tijdstip.

Ad 1

Ofschoon ik bezwaren heb tegen veelvuldige topconferenties vanwege de devaluerende invloed op de EEG-Raad, lijkt mij, gezien de enthousiaste reacties van onze vijf partners en Premier Heath, een topconferentie niet meer te stoppen. Wel zullen wij moeten vasthouden aan de voorwaarden die U reeds eerder heeft aangegeven, namelijk deelneming van de vier kandidaatleden, garantie dat de organen van de Gemeenschap niet worden uitgehold, deelneming van de Europese Commissie en goede voorbereiding, zodat vantevoren concrete resultaten van de conferentie gegarandeerd zijn.

Ik geloof wel dat algemeen vaststaat dat de Britten aan de conferentie zullen deelnemen, terwijl uit De Ranitz 643 ook blijkt, dat de Fransen akkoord gaan met een uitnodiging aan de andere kandidaten. Het is voor de Engelsen echter niet alleen van belang dat zij bij de topconferentie aanwezig zijn, maar ook dat zij bij de voorbereiding als gelijkgerechtigde partij deelnemen.

Zolang de voorbereiding van de topconferentie niet in handen wordt gelegd van de EEG-Raad en de daaronder ressorterende commissies, zal de uitholling van de Gemeenschappen nog duidelijker blijken. In ieder geval zouden onderwerpen als de monetaire crisis niet buiten gemeenschapsorganen moeten worden voorbereid.

Eveneens uit De Ranitz 643 blijkt, dat de Fransen de aanwezigheid van de Europese Commissie wel accepteren ook al blijkt dat Beaumarchais in de praktijk weinig invloed van die aanwezigheid op de beslissingen van de staats- en regeringshoofden verwacht. Nu de Europese Commissie zelf zich duidelijk ten faveure van een topconferentie uitgesproken heeft, heeft zij ons het argument dat haar positie door topconferenties wordt verzwakt, volledig uit handen geslagen. Toch zullen wij erop moeten toezien, dat zij adequaat aan de conferentie zal kunnen deelnemen.

- Ad 2 -

MEMORANDUM

Van: Mr. A. F. K. Hartogh

Datum: 15 oktober 1971
no. 909

Aan:

-2-

Onderwerp:

Ad 2

Het enige agendapunt dat algemeen wordt geaccepteerd, is de monetaire crisis. Zelf heb ik nogal wat twijfels of dit eigenlijk wel een geschikt onderwerp is voor een topconferentie. In de eerste plaats is het niet onmogelijk dat vóór februari/maart 1972 deze kwestie grotendeels is geregeld. Dat hangt namelijk in belangrijke mate af van de Amerikanen. Zo niet, dan betwijfel ik toch of een conferentie van regerings- en staatshoofden het aangewezen forum is om te praten over valutaverhoudingen, gezamenlijk zweven, interventies etc. Wellicht zouden zij in grote lijnen een later door de betrokken ministers uit te werken plan kunnen aangeven. Naar het schijnt zal President Malfatti in de komende Raad een ambitieuzer idee voor de topconferentie aangeven, namelijk een herziening van de bestaande afspraken over een monetaire unie. Een oordeel hierover kan op dit moment nog niet worden gegeven.

De vraag is of naast de monetaire crisis nog andere onderwerpen ter tafel zullen moeten komen. Uit De Ranitz 643 blijkt dat de Fransen met onderwerpen zoals 'de toekomst van Europa' zouden willen wachten totdat de Gemeenschap daadwerkelijk is uitgebreid. Wel zouden zij over de verbeteringen van de politieke samenwerking willen spreken. Er zijn echter indicaties dat Italianen en Duitsers wel degelijk de toekomst van Europa op de agenda zouden willen zien paraisseren. M.i. zouden wij ons hierbij moeten aansluiten. Mochten de Fransen het door Beaumarchais aangegeven standpunt hardnekkig vasthouden en daarmee de topconferentie beletten, dan is daarmee nog geen man overboord.

Anders is het echter als de Fransen wel de 'politieke samenwerking' op de agenda zouden willen brengen. Ook hier is het uiteraard nog niet zeker of de Fransen reeds nu, d.w.z. vóór de toetreding, de Britten en andere kandidaten in het politieke overleg willen betrekken. Zo ja, dan verwachten zij zeker van de Britten steun voor hun opvatting over het doel van de politieke samenwerking. Het is duidelijk dat de heer Heath de topconferentie ambiëert voor binnenlands-politieke redenen. Het lijkt mij waarschijnlijk dat hij om de zelfde redenen zich eerder zal scharen achter de ideeën van de Fransen. Veel vorderingen in de door ons gewenste richting vallen dan ook niet van hun bijdrage te verwachten. Mocht evenwel men de politieke samenwerking als agendapunt willen opvoeren, dan zal van Nederlandse zijde wederom geëist moeten worden dat dit niet slechts zal betekenen een gesprek over de harmonisatie of coördinatie van het buitenlands beleid, maar ook over de politieke structuur van West-Europa in de toekomst. Ook op dit punt vrees ik echter, dat de Britten ons niet zullen bijvallen.